

ПОТРІЙНА ЧОРНОБИЛЬСЬКА ВАХТА

27 років тому, такого ж сонячного, теплого, квітневого дня страшна біда сколихнула ледь не півсвіту – вибух на 4 енергоблоку Чорнобильської АЕС.

Уже в перші дні після атомної катастрофи на самій станції і в 30-кілометровій зоні відчуження, після евакуації місцевого населення, почалася широкомасштабна робота по мінімізації наслідків радіоактивного забруднення ураженої території, за участю сотень тисяч людей різних професій та з різних куточків колишнього Радянського Союзу.

Чимало й мешканців нашого району із багатьох трудових колективів та місць несення служби, ще протягом першого року після вибуху, встигли побувати на обпаленій розбурханим атомом чорнобильській зоні для подолання наслідків аварії. Та цього було замало. Ліквідаційні роботи, набираючи розмаху, вимагали нового поповнення, адже довго працювати там було неможливо – давалася взнаки підступна й невидима радіація. Тож до Чорнобиля прибували все нові ліквідатори.

Не обминула ця доля і багатьох зарічненських міліціонерів. Серпень, вересень та жовтень 1987 року, безсумнівно, запам'яталися на все життя і колишньому водію Зарічненського райвідділу міліції, ліквідатору 2 категорії Олександру Гавриловичу Черняковичу. Крім побаченого і пережитого там, запам'яталось все ще й тому, що свою чорнобильську вахту він, з чиєсь помилки, відбув “по-стахановськи”, понаднормово: замість одного місяця - його перебування в зоні відчуження виявилось втричі більшим.

Життєва біографія

дірвав йому здоров'я і, зрештою, призвів до 2-ої групи інвалідності, але... загального захворювання, бо справжню причину хвороби ніхто (без грошей) не хотів помічати.

– У червні 1987 року до нас, в райвідділ, прийшла рознарядка – на три місяці відрядити до Чорнобиля водія, - починає розповідати Олександр Гаврилович про той період свого життя. – На той час у райвідділі було три водії: покійний Леонід Григорович Островський, Микола Адамович Зубкович і я. Порадившись між собою та з начальником міліції, ми, щоб не було нікому в обиду, вирішили розділити ці три

теж забрали), довелось бути в Чорнобильській зоні не один місяць, а всі три, як кажуть, почав все з чистого листка. У Чорнобилі я возив УАЗом начальника патрульно-постової роти і нашим завданням було доставляти у села 30-кілометрової зони відчуження, де в кожному з них несли службу по двоє міліціонерів, охороняючи залишені оселі від мародерів, гарячі обіди, сухпайок, мінеральну воду тощо. Крім цього, ми розвозили по цих селах та міняли наряди. Нерідко я й сам підміняв постових міліціонерів, коли виникала така потреба. Також часто доводилось здійсню-

привид, а з живих істот там бігали лише здичавілі собаки... Чи було страшно? Страшно було, але боялися не радіації, про яку тоді толком ніхто не знав. Лякало інше: коли заїжджаєш у пусті, зарослі бур'янами села, і бачиш, як бігають кури, собаки, корови, а людей

ногу, яка погано згиналася і, як результат, він став сильно накульгувати. “Стидно стало кульгати у формі, тож розраховався і пішов на пенсію за вислугою років, - каже колишній міліціонер-ліквідатор. – Невдовзі мені дали другу групу інвалідності зага-

Олександра теж почалась доволі насичено: народився 3 березня 1957 року в селі Морочне, у багатодітній сім'ї (у його батьків було 9 дітей), закінчив місцеву восьмирічку, а потім доля закинула його в Москву, де він продовжував навчатися в школі робітничої молоді та одночасно здобував спеціальності каменщика і водія у ПТУ №72 при відомій будівельній організації "Метрострой". У подальшому, після закінчення навчання, Олександр став працювати в цій організації. Звідси його й призвали, у 1975 році, на строкову військову службу, яку проходив у Групі радянських військ в Німеччині. Був там водієм бортового автомобіля ЗІЛ-131, яким перевозив особовий склад. Після демобілізації саме професія шофера і стала основною в його подальшому житті. Зокрема, після армії Олександр Чернякович повернувся додому, де влаштувався за цією спеціальністю на роботу в "Сільгосптехніку", що в с.Мутвиця. Затим, через два роки, в 1979-му пішов водієм у райвідділ міліції, де безперервно працював 18 років, аж до пенсії. Окремою сторінкою в його житті став Чорнобиль, який значно пі-

Під час чорнобильського відрядження

місяці на настрѐх – по місяцю на кожного. Відтак, першим, у червні, поїхав Ляоня Островський, потім, через місяць, його поміняв Коля Зубкович, а третім – у серпні 1987-го - поїхав я. Проте на місці, у відділі кадрів, там щось напутали з документами і мені, як останньому (мої документи

вати цілодобові поїздки і в Чорнобиль, і в Прип'ять, і на саму станцію з різними перевіряючими. Тож надивився там всього. Особливо вразило місто енергетиків – Прип'ять. Нове, сучасне, з добротними багатопверховими будинками, де ще рік тому вирувало життя, воно перетворилось на місто-

немає. Ось тоді ставало не по собі, а вночі - то взагалі було моторошно...

– Які моменти роботи в зоні відчуження Вам запам'яталися найбільше?

– Там запам'яталося все. Залишені, безлюдні села, спалений радіацією "рудий" ліс, який потім зрізували і захоронювали в могильниках, відома всім сосна-тризуб неподалік атомної станції, повз яку часто проїжджав. А ще самосели, які вже починали повертатися назад, до своїх покинутих домівок. Здебільшого, це були літні люди, які, з їхніх слів, повернулись через те, що не прижились на новому місці, у наспіх збудованих для них будиночках, котрі у багатьох виявились не вельми придатними для нормального проживання. "Хоч і помрем, то в своїх рідних місцях", - казали вони. Пам'ятаю також, як важко доводилось ліквідаторам- "партизанам" та солдатам строкової служби. Мало того, що вони виконували найтяжчу, найнебезпечнішу роботу, то ще й годували їх погано і жили вони в жахливих умовах – не було де й нормально помитися...

Після чорнобильського відрядження Олександр Чернякович повернувся на водійську роботу в райвідділ міліції. Однак, з часом, ті три місяці в Чорнобилі далися взнаки: стало відбирати

льного захворювання. Звичайно, якби добре заплатив, то можна було б і чорнобильську групу зробити. Але й без того гроші були потрібні, щоб вчити спершу сина, який поступив у Донецький університет внутрішніх справ, а потім і доньку, котра вчилася у Рівненському гуманітарному університеті. На додачу всьому, і сам майже кожного року мусив лікуватися по різних лікарнях, що, як ви розумієте, не завжди було безкоштовно. Але спільними зусиллями нашої сім'ї, та завдяки допомозі добрих знайомих, їхнім зв'язкам, нам вдалося дітей помалу вивчити"...

Крім Чорнобиля, який суттєво підкосив його здоров'я, Олександр Гаврилович переніс ще одну велику трагедію в своєму житті – загибель сина, який, після закінчення університету внутрішніх справ, працював у Державтоінспекції Дубенського району і загинув у жахливій автомобільній аварії, що трапилась там кілька років тому. Отож, ціну цій тяжкій втраті та іншим випробуванням, які випали на його долю, чоловік пізнав не з чужих розповідей. Але, попри все пережите, труднощі, хоч і надломали здоров'я ліквідатора, та не зламали його.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ